ལོའིཟླ ཚེས གལཆེའིགསརའགྱུརཨུ་ཡོན་རྣམ་པ།
ངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཨུ་་་་་་་་
ཡོན་ལྷན་ཁང་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཚབ་ཞུས་ཏེ།ཚོགས་ཆེན་་་
ཐོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་འདུ་་་་་་་་་
ཐེངས་གཉིས་པ་འཚོགས་ཚུན་གྱི་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་སྤེལ་ཚུལ་སྙན་་་་་
སེང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་གྲོས་ཞིབ་གནང་རོགས།

གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་གྱི་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ།
སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པ་་་་་་་་་
འཚོགས་ཚུན།རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་མཛུབ་ཁྲིད་ཞིབ་ཚགས་དང་་་་་་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཞུམ་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་་་་་་་
དང་།ཀྲུའུ་ཞི་འཕགས་པ་ལྷ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་འོགརྒྱ་་་་་་་
ཆེའི་སྲིད་གྲོས་ཨུ་ཡོན་དང་།སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཐེ་ཞུགས་ཚན་པ་ཁགཆེད་་་
དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཁག་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་མི་
དམངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་ལེགས་་་་་་་་་་་་
བཅོས་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་གལ་ཆེའི་དགོངས་པ་དང་མཐའ་སྐྱོང་བོད་་་་་་་་་་་་
བརྟན་སྐོར་གྱི་གལ་ཆེའི་རྒྱས་བཤད་སློབ་སྦྱོང་ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་་་་་
བྱས་པ་དང་། ཏང་གིས་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་ལ་འགོ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་་
འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་དགོངས་དོན་དང་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་
གྲོས་དང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བླང་བྱ་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་་་་་་་
ཚད་མཐོའི་རང་རྟོགས་ཐོག་ནས་རང་ལྗོངས་ཀྱི་གོང་འཕེལ་དང་།
བརྟན་ལྷིང་།སྐྱེ་ཁམས་བཅས་ཀྱི་དོན་ཆེན་གསུམ་དང་མི་དམངས་་་་་་་་
མང་ཚོགས་ཀྱིས་དོ་ཁུར་བྱེད་པའི་གླེང་ཆ་ཆེ་བ་དང་དཀའ་གནད་ཆེ་་་་་་
བའི་གནད་དོན་ལ་དམིགས་པ་དང་།ལྟེ་བར་དམིགས་པ་དང་སྤྱི་་་་་་་་་་་
ཡོངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ།ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་
དང་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་སེམས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།“ཕྱོགས་ལྔ་གཞི་་་་་་་་་་་་་་
གཅིག”གི་སྤྱིའི་བཀོད་ཇུས་ལ་སྤྱི་འདོམས་སྐུལ་འདེད་དང“ཕྱོགས་་་་་་་་་
ཡོངས་བཞིའི”འཐབ་ཇུས་བཀོད་ཇུས་ལ་མཐུན་སྦྱོར་སྐུལ་འདེད།མེས་་་་
རྒྱལ་གཅིག་གྱུར་ལ་སྲུང་སྐྱོང་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་དམངས་་་་་
འཚོ་ལེགས་གཏོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུར་དམིགས་པ།བོད་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་མཚམས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་་་་་
ཆོས་དང་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་དམིགས་བསལ་་་་་་་་
རང་བཞིན་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོང་བ་བྱེད་པ།རང་རྟོགས་ངང་་་་་་་་
ལས་དོན་སྒྲུབ་པ་བཅས་བྱས་ཏེ།ཚོགས་ཆེན་ཐོག་གྲོས་གཞི་ཁག་405
དང་དུས་རྒྱུན་གྱི་གྲོས་གཞི་ཁག་11ཕུལ་ཡོད་ཅིང་།ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ་
བརྒྱུད། གྲོས་གཞི་ཁག་404གྲོས་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཡོད་པ་དེས་གྲོས་་་་་་་་
ཁོངས་སུ་འཇུག་ཚད་ཀྱི་97.12%བཟུང་བ་དང་།སྒྲུབ་གཉེར་ཚན་པ་་
ཁག་55ལ་གཉེར་སྒྲུབ་བྱ་རྒྱུར་རྩིས་སྤྲད་ཡོད།2019ལོའི་ཟླ་10ཚེས་་་་་
31ཉིན་བར།གྲོས་གཞི་ཚང་མ་གཉེར་སྒྲུབ་ལན་འདེབས་བྱས་ཟིན།
ཕྱོགས་ཁག་གིས་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་བརྒྱུད་གྲོས་གཞིའི་གཉེར་སྒྲུབ་་་་་་
ཐད་ཕན་འབྲས་དངོས་ཐོན་ནས་རང་ལྗོངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གོང་་་་་་་་་
འཕེལ་དང་།སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྷིང་།དམངས་འཚོ་ལེགས་བཅོས།
རིག་གནས་དར་རྒྱས།སྐྱེ་ཁམས་བཟང་བ།ཏང་ལེགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་
སྣོན་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་ཐད་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་ཕྱིར་དགོས་ངེས་ཀྱི་ནུས་པ་་་
བཏོན་ཡོད།
ཨུ་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཡོངས་ཞི་མཐུན་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་་་
བར་དམིགས་ནས།མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་སྲུང་སྐྱོང་དང་མི་་་་་་་་
རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པའི་ཆབ་་་་
སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཨང་དང་པོར་བརྩིས་ཐོགབརྟན་ལྷིང་གཙོ་བོར་་་་་་
འཛིན་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་་་་་
རིང་ལུགས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་འདོན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དང་།རྒྱལ་་་་་་་
ཁབ་བཅོས་སྐྱོང་མ་ལག་དང་བཅོས་སྐྱོང་ནུས་པ་དེང་རབས་ཅན་དུ་་་་་་་
འགྱུར་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།ཏང་གི་མཐའ་སྐྱོང་བོད་བརྟན་གྱི་་་་་
མཛད་ཇུས་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱ་རྒྱུ།མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡར་་་་་
ཐོན་གྱི་སློབ་གསོར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ།ཁ་ཕྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་་་་་་
འཐབ་རྩོད་སྤེལ་རྒྱུ།ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པར“ཁྲིད་་་་་་་་་་
སྟོན”བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གྲོས་གཞི་ཁག་27ཕུལ་བ་་་
དེས་གྲོས་གཞི་ཡོངས་ཀྱི་6.68%བཟུང་ཡོད།མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་་་་་་་
ཡར་ཐོན་གྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་རྒྱུ་དང“ལོ་ལྔ་ཚན་བདུན་པའི”ཁྲིམས་་་་་་་་་་་
ལུགས་ཁྱབ་གདལ་ལས་དོན་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་རྒྱུ།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕན་་་་་
མེད་ཤུགས་རྐྱེན་ཆུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ།དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཚེ་་་་་་་་་་་་
འདིར་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བར་ཁྲིད་སྟོན་བྱ་རྒྱུ།《མི་་་་་་་་་་་་
འབོར་གྱི་ཆ་འཕྲིན་རྩད་ཞིབ་བྱེད་པར་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་པའི་ལས་དོན་གྱི་་་
ཚད་གཞི》བཟོ་འབེབས་བྱ་རྒྱུ།གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྤྱི་པའི་སྒྲིག་བཀོད་མི་ཆོས་
ཅན་དུ་ཇུས་འགོད་བྱེད་པར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་སོགས་ཐད་ཀྱི་བསམ་་་་
འཆར་དང་གྲོས་འགོ་ཁག་6གི་དོན་ཚན་29བཏོན་ནས་མཐའ་མཚམས་
སྲ་བརྟན་དང་། བདེ་འཇགས།དར་རྒྱས་བཅས་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྲུང་བཅད་བསྐྲུན་ཕྱིར་ཚབ་བྱེད་ཐབས་
མེད་པའི་ནུས་པ་བཏོན་ཡོད།
ཨུ་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྤུས་འབྲས་་་་་་་་་
ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ།ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་་་་་
གོང་འཕེལ་ལ་ཕན་སྐུལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཆེན་་་་་་་
ཨང་དང་པོར་བརྩིས་ཐོགགོང་འཕེལ་གྱི་བསམ་གཞི་གསར་པ་བརྟན་་་
པོ་བཙུགས་ནས“བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁོངས་སྲུང་མཁན་ཞིག་དང་བདེ་་
སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་སྐྲུན་མཁན་ཞིག”བྱེད་པའི་གྲོང་གསེབ་དར་་་
རྒྱས་ཀྱི་འཐབ་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དང་།ཕྱིར་གཏོང་ནང་འདྲེན་གྱི་་་
ཉོ་ཚོང་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།ཁྱད་ལྡན་ཐོན་ལས་གསར་སྤེལ་བྱེད་་་་
པར་རོགས་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུ།སྤྱི་དབང་མིན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་་་་་་་་་་་་

འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གྲོས་་་་་་་་
གཞི་ཁག་121ཕུལ་བ་དེས་གྲོས་གཞི་ཡོངས་ཀྱི་29.95%བཟུང་ཡོད།
གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཐོན་ལས་དར་རྒྱས་ལ་ཕན་སྐུལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་།བོད་་་་་་
ལྗོངས་མཐོ་སློབ“སློབ་གྲྭ་བདུན་མནའ་འབྲེལ”གྱི་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་
གཏོང་བའི་འཐབ་ཇུས་ཀྱི་རིག་མཛོད་བཟོ་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།
བོད་ཀྱི་ཕྱིར་གཏོང་ནང་འདྲེན་གྱི་ཉོ་ཚོང་སྐྱོན་བྲལ་ངང་གོང་འཕེལ་་་་་་་
འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།རང་ལྗོངས་ཀྱི་ཚོང་དོན་ཟོག་འདྲེན་་་་་
ལས་རིགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བར་སྐུལ་སྤེལ་ཇེ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ།
ཡུལ་སྐོར་དོ་དམ་ལམ་སྲོལ་གསར་གཏོད་བྱ་རྒྱུ།ཞིང་འབྲོག་གི་ཁྱད་་་་་་་
ལྡན་ཐོན་ལས་གོང་འཕེལ་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།
ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་དང“3+1”གི་གནམ་ཐང་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་་་
སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཐད་ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་ཁག་7གྱི་དོན་
ཚན་43བཏོན་ནས་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་སྒོ་ནས་རང་ལྗོངས་ཀྱི་དཔལ་་་་་་
འབྱོར་གོང་འཕེལ་ལ་ཕན་སྐུལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཙོ་་་་་་་་
བོའི་དམིགས་ཚད་འཕར་སྣོན་འགྲོ་ཚད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་གྲལ་དུ་་་་་
སླེབས་རྒྱུར་ལེགས་སྐྱེས་ཧུར་ཐག་ཕུལ་ཡོད།
ཨུ་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་རྒྱུན་སྲིང་བཟང་པོ་ཡོང་་་་་་་
བར་དམིགས་ཏེ།མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་་
པར་ཕན་སྐུལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་ལས་་་་་་་
འགན་ལ་བརྩིས་ཐོག“མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ།
མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་དགོས་པའི”སྐོར་་་་
གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་ཡིད་ལ་བརྟན་་་་་
པོར་བཅངས་ནས་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་མ་ལག་གང་མགྱོགས་འཛུགས་་
རྒྱུ་དང་། སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་མངོན་ཆེའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་་་་་་་
བྱེད་པར་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ།ནམ་མཁའ་སྔོ་བ་དང་།ཆུ་མོ་དྭངས་བ།ས་་
གཞི་གཙང་བ་བཅས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཡག་པོ་བྱ་རྒྱུ།འབྱུང་འཕྲོད་གོང་་་་་་་
འཕེལ་ལ་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ།སྐྱེ་ཁམས་དམངས་ཕན་ལ་སྐུལ་འདེད་་་་་
གཏོང་རྒྱུ།རྩྭ་ཐང་གི་སྐྱེ་ཁམས་སྐྱོང་གསབ་ལམ་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་་་
གཏོང་རྒྱུ།ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་འཚོལ་ཞིབ་བྱ་་་་་
རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གྲོས་གཞི་ཁག་54ཕུལ་བ་དེས་གྲོས་
གཞི་ཡོངས་ཀྱི་13.37%བཟུང་ཡོད།རྒྱལ་ཡོངས་དང་ལྗོངས་ཡོངས་་་་་
ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་་་་
སློབ་སྦྱོང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དང་།“རི་གཉིས་སྨྲ་བ”བརྟན་པོ་འཛུགས་་
རྒྱུ།ཆུ（མཚོ）དཔོན་ལམ་ལུགས་དོན་འཁྱོལ་བྱ་རྒྱུ།རང་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་་་་
ཁམས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་མཐའ་ཚད་བརྟན་པོ་སྲུང་རྒྱུ།སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་་་་་
ཡུག་གི་ཞན་ཆ་སེལ་རྒྱུ།སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་་་་་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ།ཆུའི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ཕྱོགས་བསྡུས་བཅོས་སྐྱོང་
ལ་སྐུལ་སྤེལ་གང་མགྱོགས་གཏོང་རྒྱུ།རི་སྐྱེས་བོད་སྨན་སྨན་རྒྱུར་སྲུང་་་་
སྐྱོབ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆ་སྔོ་་་་་་
འགྱུར་གྱི་ལས་འགུལ་ཆེན་པོར་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ།རྩྭ་ཐང་སྐྱེ་ཁམས་་་་
སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་བྱ་དགའི་ཁ་གསབ་ཚད་གཞི་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཐད་་་
ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་ཁག་6གི་དོན་ཚན་31བཏོན་ནས་རྒྱལ་་་་
ཁབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་འཇགས་སྲུང་བཅད་བརྟན་དུ་གཏོང་ཕྱིར་ནུས་་་་་
པ་ཧུར་ཐག་བཏོན་ཡོད།
ཨུ་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་དམངས་འཚོ་འགན་སྲུང་དང་ལེགས་བཅོས་་་་་
བྱ་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ།རང་ལྗོངས་ཀྱི་དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་ལས་་་་་་་་
དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུར་རམ་འདེགས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་་་
དང་དམངས་འཚོའི་ལས་གཞི་ཨང་དང་པོར་བརྩིས་ཤིང་། “བོད་་་་་་་
ལྗོངས་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་གཅིག་སྡུད་ཡུག་འབྲེལ་གྱི་་་་
དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཉག་ཅིག་ཡིན་པ་དང་།སྤྱི་་་
ཡོངས་ཤིན་ཏུ་དབུལ་པོ་ཡིན་པའི”ངེས་གནས་དེར་སྟངས་འཛིན་ནན་་་
པོ་བྱས་ཏེ།དམངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགན་འཁྲི་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང་ངོས་འཛིན་་་་
གཅིག་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་སྲིད་སྐྱོང་ཇུས་འདོན་བྱེད་པའི་ཐོག་མའི་དམིགས་་་་
ས་དང་དོན་ལ་འབབ་སར་བརྩིས་ཐོགཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམངས་་
ཕན་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱ་རྒྱུ་དང་།སློབ་གསོའི་ཐོན་་་་་་་
ཁུངས་མཁོ་འདོན་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུ།སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྲུང་མ་་་་་་་་
ལག་འཛུགས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ།སྨན་བཅོས་ཤེས་ལྡན་པ་ནང་་་་་་་་
འདྲེན་དང་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་རྒྱུ།དམངས་་་་་
ཡོངས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་་་་་་་་་་
དམིགས་ཏེ།གྲོས་གཞི་ཁག་68ཕུལ་བ་དེས་གྲོས་གཞི་ཡོངས་ཀྱི་་་་་་་་་་་་་་
16.83%བཟུང་ཡོད།དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་་་་་་་་་་་་
བརྟན་དང་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་།བོད་ཀྱི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་་་་་་་་
བསྟེན་གྱི་ཤེས་ལྡན་པ་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བའི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱ་་་་
རྒྱུ།“གསོ་རླུང་དམའ་བ་དང་བདེ་ཐང”ཐད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་གསར་་་་་་་
སྤེལ་རྟེན་གཞི་འཛུགས་རྒྱུ།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ནད་ཆེན་སྨན་ཡོན་གཅིག་
གྱུར་གྲབས་གསོག་གི་སྲིད་ཇུས་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་རྒྱུ།ཞིང་་་་་་་་་་་་
འབྲོག་ཁུལ་གྱི་དགེ་རྒན་དཔུང་ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་་་་་
རྒྱུ། བདེ་འཇགས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ལྟ་འདོམས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་་་་
སོགས་ཐད་ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་ཁག་7གྱི་དོན་ཚན་38
བཏོན་ནས་དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་དཀའ་གནད་གང་ཐུབ་སེལ་བའི་
ཁར། ཏང་གི་བསམ་འདུན་རིགས་ཁོངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་་་་་
ངོས་འཛིན་དང་བྱ་སྤྱོད་ལ་བསྒྱུར་ནས་2019ལོའི་ལོ་འཁོར་གྱི་བོད་་་་་་་་
ལྗོངས་ཀྱི་དབུལ་པོ་དབུལ་ནག་མེད་པ་བཟོ་བའི་དམིགས་ཚད་རྩ་བའི་་་་
ཆར་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་ཆེད་གལ་ཆེའི་ནུས་པ་བཏོན་ཡོད།
ཨུ་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་རིག་གནས་བྱ་གཞག་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་་་་
དམིགས་ཏེ།ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་་་་
སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་་་་་

སྐྱོང་སྤེལ་དང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དེ་འགན་འཁྲི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གལ་་་་་་་
ཆེན་ཞིག་ལ་བརྩིས་ཐོགགཙོ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་བློའི་གླེང་ཕྱོགས་ཆེ་རུ་་་་་་་་་
གཏོང་རྒྱུ་དང་།མི་རིགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤེལ་རེས་་་
ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།རིག་གནས་བྱ་གཞག་དང་རིག་གནས་ཐོན་་་་་
ལས་གོང་འཕེལ་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།“བོད་སྐྱོད་པ་རྒན་གྲས་ཀྱི་་་་་
སྙིང་སྟོབས”དང“ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས”རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་་་་་་་་
སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ།སྤྱི་པའི་རིག་གནས་ཞབས་ཞུར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ།
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སྐད་ཡིག་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བར་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་་་་་
གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གྲོས་གཞི་ཁག་134ཕུལ་བ་་་
དེས་གྲོས་གཞི་ཡོངས་ཀྱི་33.17%བཟུང་ཡོད།བོད་སྡོད་ཨམ་བན་་་་་་་་
རིམ་བྱོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཚོམ་བུའི་འཇིམ་བརྐོས་ཆེ་གྲས་སམ་ཡང་་་་་
ན་འབུར་བརྐོས་གྱང་རིང་བཟོ་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་དང་།རང་ལྗོངས་ཀྱི་རིག་་་་་་
གནས་ཐོན་ལས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ།གྲོང་་་་་་་་་
གསེབ་ཀྱི་རིག་གནས་བྱེད་སྒོ་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་སྐུལ་འདེད་་་་
གཏོང་རྒྱུ།དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་ཚོགས་པའི་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་རྣམ་ལ་་་་་
སྒྱུར་བཅོས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ།བོད་སྐད་ཡིག་གི་རིག་གནས་་་་་་་་
སྲུང་སྐྱོབ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།མི་རིགས་ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ་རྒྱུན་་་་་་་
འཛིན་བྱ་རྒྱུ།སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་བོད་ཡིག་རིགས་ཀྱི་སློབ་གསེང་་་་་་་
དཔེ་དེབ་ལྟ་ཀློག་བྱེད་གནས་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་་་་་་་་་་་་
སོགས་ཐད་ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་འགོ་ཁག་7གྱི་དོན་ཚན་23བཏོན་་་་
ནས། རིག་གནས་དར་སྤེལ་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་དང་སྤྱི་ཚོགས་་་་་་་་
རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་འཛུགས་སྐྱོང་བྱེད་པར་ནུས་པ་་་་་་
གལ་ཆེན་བཏོན་ཡོད།
ཨུ་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་དམག་ཞབས་ཐིམ་པའི་དམག་མིར་ཐུགས་་་་་་་་་
ཁུར་དང་གུས་བཀུར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་གང་ཐུབ་་་
གཏོད་རྒྱུ་དང་།དུས་བབ་གསར་པའི་འོག་གི་མི་དམངས་འདུམ་་་་་་་་་་་་
འགྲིག་ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུ།སྲིད་གྲོས་ལས་བྱེད་པའི་དཔུང་་་་་་་་
ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་་་་་་་་་་་་
དམིགས་ཏེ།བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་བྱས་པ་དང་།བློ་་་་་
འདྲི་དང་རིགས་སྒྲུབ་ཁུངས་སྐྱེལ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པ་མ་ཟད།གྲོས་གཞི་་་་་་་
གཉེར་སྒྲུབ་དང་གྲོས་མོལ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དོན་སྨིན་ཏན་ཏིག་་་་་་་་
བྱུང་བ་དང་།“དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་ཐུབ་པ”དང“གཅིག་ཏུ་འགྲིལ་་་་་་་་
ཐུབ་པ”བྱ་རྒྱུའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁྲི་འཁུར་བར་བརྟེན།སྲིད་སྐྱོང་་
ཇུས་འདོན་བྱ་རྒྱུ་དང་ངོས་འཛིན་གཅིག་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་་་་
ཤུགས་རྒྱག་པའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རིན་ཐང་མངོན་ཐུབ་ཡོད།

གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་གསར་གཏོད་དང་ལག་ལེན་་་་
བྱས་ཚུལ།

ལོ་གཅིག་རིང་།རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་་་་་་་་
ཕིང་གི་གྲོས་གཞིའི་སྤུས་ཚད་དང་གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤུས་ཚད་་་་་་་
མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་སློབ་་་་་་་
སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱས་ནས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གྲོས་གཞིའི་་་་་་་་
ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་།རྒྱལ་་་་་་་་་་་
ཡོངས་སྲིད་གྲོས།ལྗོངས་ཏང་ཨུད་བཅས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བླང་བྱ་གཞིར་
བཟུང་། གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་གྱི་མཛུབ་ཁྲིད་བསམ་བློ་དང་།དམིགས་་་་
ཕྱོགས་གཙོ་བོ།སྤྱི་ཡོངས་དམིགས་ཚད་བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་་་་་་་
སྤུས་ཚད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལམ་ལུགས་འགན་སྲུང་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་་་་་་་
བཏང་བ་མ་ཟད། རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཁྲོད་དུ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་དང་་་་་་་
གོང་འཕེལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་གསར་གཏོད་བྱས་པར་བརྟེན།རང་ལྗོངས་ཀྱི་་་་་
སྲིད་གྲོས་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་ལ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསར་པ་་་་་་་
མངོན་ཡོད།
（གཅིག）རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་གྲོས་་་
གཞིའི་ལས་དོན་གྱི་འགན་འཁྲི་དོན་འཁྱོལ་བྱས་པ།ལྗོངས་ཏང་ཨུད་་་་་
དང་། སྲིད་གཞུང་།སྲིད་གྲོས་ཏང་ཙུའུ།ཀྲུའུ་ཞི་ལྷན་ཚོགས་བཅས་་་་
ཀྱིས་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་ལ་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་གནང་བ་དང་།
འགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོ་སྐུ་ངོ་མས་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་བསྒྲུབས་ཚུལ་གསན་་་་
ནས་འབྲེལ་ཡོད་གྲོས་གཞིར་བཀའ་མཆན་གལ་ཆེན་ཐེངས་མང་གནང་་
ཞིང་།གཉེར་སྒྲུབ་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པའི་ལས་དོན་ཐད་བླང་བྱ་ཁ་་་་་་་་་་་
གསལ་བཏོན་གནང་ཡོད།སྲིད་གྲོས་ཆེད་དོན་ཨུ་ལྷན་ཁག་གིས་རིགས་
ཁོངས་ཁག་གི་ཏང་ཡོན་ཨུ་ཡོན་གྱི་དཔེ་སྟོན་སྣེ་ཁྲིད་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་་
གང་ལེགས་བྱས་པ་དང་།རིགས་ཁོངས་ཁག་གི་ཨུ་ཡོན་དང་།མི་་་་་་་་་་
རིགས་ཆོས་ལུགས་དང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་མི་སྣ་བཅས་དང་་་་་་་་་
འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱས་ཏེ།སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འགན་ནུས་སྒྲུབ་པའི་ཁྲོད་་་་་་་
གྲོས་གཞི་འཛིན་ཐབས་སུ་བྱས་ནས་ལག་ལེན་གསར་གཏོད་དང་ལས་་་་་
སྒྲུབ་ཁུར་ལེན་བྱས་ཡོད།སྒྲུབ་གཉེར་ཚན་པ་ཁག་གིས་གྲོས་གཞི་་་་་་་་་་་་
གཉེར་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ལས་དོན་དེ་གྲོས་རིམ་གལ་ཆེན་ནང་བཅུག་སྟེ་་་་་་་
འགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོས་སྤྱི་འགན་འཁུར་བ་དང་།འགན་བགོས་འགོ་ཁྲིད་་་་
ཀྱིས་ཐད་ཀར་དམ་འཛིན་བྱེད་པ།གཉེར་སྒྲུབ་མི་སྣས་ཞིབ་ཕྲའི་སྒྲུབ་་་་
གཉེར་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཆགས་་་་་
ནས། འགན་འཁྲི་ཁ་གསལ་བ་དང་ཕན་འབྲས་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པར་་་་་་་་་་་་
བརྟེན་གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་འབྲས་དོན་སྨིན་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་ཆེད་ནུས་པ་ཧུར་ཐག་བཏོན་ཡོད།
（གཉིས）གྲོས་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱུར་ཞིབ་བཤེར་ནན་པོ་བྱས་ནས་་་
གྲོས་གཞིའི་སྤུས་ཚད་ལ་འགན་ལེན་བྱས་པ།བོད་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་་་་་་་་
ལས་དོན་གྱི་དམིགས་བསལ་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་ཟབ་མོ་ཆུད་པ་བྱས་་་་་་་
ནས། གྲོས་གཞིའི་སྤུས་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་སྲིད་གྲོས་ལས་དོན་གྱི་་་
སྤུས་འབྲས་ལེགས་སུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཤུགས་རྒྱག་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ལ་བརྩིས་་་་

ཐོགབརྗོད་གཞི་ལེགས་འདེམས་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་གྲོས་མོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་་
རུ་བཏང་བ་མ་ཟད། སྔོན་ཚུད་ནས་གྲོས་གཞིའི་ཁུངས་སྣེ་བསྡུ་རུབ་་་་་་་
དང་། དཔྱད་གཞིའི་བརྗོད་གཞི་ལེགས་འདེམས།མཉམ་སྡེབ་ཀྱི་གྲོས་
གཞི་འདོན་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གྲོས་གཞིར་ཞིབ་བཤེར་དང་གྲོས་་་་་་་་
མོལ་བྱེད་པའི་ལས་དོན་ཏན་ཏིག་ངང་ཡག་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད།ཚང་་་་་་་་
འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་འཚོག་རིང་།ཨུ་ཡོན་གྱིས་ཐོག་མའི་བསམ་་་་་་་་་་་་
འདུན་མ་བརྗེད་པར་འགན་འཁྲིར་ངོ་གནོང་མི་དགོས་པ་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་་་
མ་བཏང་བ་མ་ཟད། གྲོས་གཞི་བརྒྱུད་དེ་བློ་རྩལ་སྤྲུགས་པའི་ཐབས་་་་་་་
མང་ཙམ་འདོན་པ་དང་དམ་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཇུས་གང་མང་བཏོན་་་་་་་
ཡོད།དུས་མཚུངས་གྲོས་གཞིར་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་་་་་
སྟེ་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ལྟ་བཤེར་སྡེ་ཚན་དང་།ལོ་ལྟར་
གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚན་པ་ཆེ་ཁགསྲིད་གྲོས་གྲོས་་་་་་་་
གཞི་ཨུ་ལྷན་གྱིས་བཙུགས་པའི་ཆེད་སྒྲུབ་ཚན་པ།དེ་བཞིན་མཉམ་་་་་་་་
འབྲེལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞིབ་ཚགས་དང་།
གཟབ་ནན། ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ།ཚད་ལྡན་བཅས་ཡོང་གང་ཐུབ་
བྱས་པ་དང་། གྲོས་གཞི་བཏོན་ཕྱིན་གྲོས་ཁོངས་སུ་འཇུག་རྐྱང་མ་བྱས་་་
པར་བརྟེན་གྲོས་གཞིའི་སྤུས་ཚད་མཐོ་རུ་ནུས་ལྡན་སོང་ཡོད།
（གསུམ）གཉེར་སྒྲུབ་གྲོས་མོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ཕན་་་
འབྲས་དོན་སྨིན་དང་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་བར་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་བ།ལྗོངས་
ཏང་ཨུད་གཞུང་དོན་ཐིང་དང་སྲིད་གཞུང་གཞུང་དོན་ཐིང་ལ་རང་་་་་་་་
རྟོགས་ངང་མཐུན་སྦྱོར་གྲོས་མོལ་བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ།ལྗོངས་
སྲིད་གཞུང་དང་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་གྲོས་འགོ་དང་
སྲིད་གྲོས་ཨུ་ཡོན་གྱི་གྲོས་གཞི་སྒྲུབ་སྤྲོད་ཚོགས་འདུ་འཚོག་རྒྱུར་་་་་་་་་་་་་་
གཞོགས་འདེགས་བྱས་ཐོགསྒྲུབ་གཉེར་དང་མཉམ་སྒྲུབ་ཚན་པར་་་་་་་་
གྲོས་གཞི་རྩིས་སྤྲོད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གཉེར་སྒྲུབ་ནན་ཏན་བྱས་ཡོད།
གཙོ་གནད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུལ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་གཙོ་་་་་་་་
གནད་གྲོས་གཞི་ཁག་11གཏན་འཁེལ་བྱས་ཐོགསྲིད་གྲོས་ཏང་ཙུའི་་་་་
ཧྲུའུ་ཅི་དང་ཀྲུའུ་ཞི་སྐུ་གཞོན་10ཡིས་སྣེ་ཁྲིད་སྒྲུབ་སྐུལ་བྱས་ཏེ་དཔེ་་་་་་་་
སྟོན་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱི་ནུས་པ་བཏོན་ཡོད་ལ།ས་ཡུལ་དངོས་སུ་གྲོས་གཞིའི་་་་་་
ཕན་འབྲས་དོན་སྨིན་དོན་འཁྱོལ་གྱི་ལས་དོན་དང་ལས་དོན་སྤེལ་་་་་་་་་་་་
ཐབས་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་རྒྱུར་མཛུབ་ཁྲིད་བྱས་པར་བརྟེན་གྲོས་གཞི་གཉེར་
སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྤུས་ཚད་མཐོ་རུ་སོང་ཡོད།ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྐུལ་་་་་་་་
འདེད་གཏོང་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་གཉེར་ཚན་པ་ཁག་གིས་་་་་
སྒོ་རྩར་བཅར་ཏེ་གྲོས་མོལ་བྱེད་པ་དང་།ཁ་པར་ཐོག་ནས་གྲོས་མོལ་་་་་
བྱེད་པ།ཨུ་ཡོན་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གཟིགས་སྐོར་བརྟག་ཞིབ་ནང་ཞུགས་
པ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཉེར་སྒྲུབ་གྲོས་མོལ་བྱས་ཏེ།གྲོས་གཞིའི་ཕན་་་་
འབྲས་དོན་སྨིན་དང་དོན་འཁྱོལ་བྱས་པར་བརྟེན་ལས་ཀར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བའི་ངོས་འཛིན་གཅིག་སྒྲིལ་དང་གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕན་་་་་
འབྲས་དེ་ལས་དོན་ཁག་ལ་སྐུལ་སྤེལ་གཏོང་བའི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་་་་
པའི་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
（བཞི）སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲས་ཏེ་གྲོས་གཞིའི་གཉེར་སྒྲུབ་ལས་་་
ཀའི་ནུས་པ་ཤུགས་ཆེར་བཏང་བ།སྲིད་གྲོས་ཀྱི་འཆར་ཅན་ཚོགས་་་་་་་་
འདུ་དང་འགན་སྒྲུབ་བྱེད་སྒོ།དེ་བཞིན“ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་མ་་་་་་་
བརྗེད་པར་འགན་འཁྲི་བློ་ལ་བརྟན་པོར་འཆང་བའི”བརྗོད་དོན་གཙོ་་་
བོའི་སློབ་གསོ་སོགས་གཞི་རྟེན་དུ་བྱས་ནས།རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་་་་་་་་
གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བདུན་པ་་་་་་་་་
སོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་ནན་པོ་བྱས་ཡོད་ལ།
ཀྲུང་དབྱང་དང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱིས་སྲིད་གྲོས་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་་་་་
ཐད་བཏོན་གནང་བའི་བཀོད་སྒྲིག་གསར་པ་དང་བླང་བྱ་གསར་པ་་་་་་་་
ཁོང་དུ་ཟབ་མོ་ཆུད་པ་བྱས་ཡོད།སྲིད་གྲོས་གཞུང་དོན་ཐིང་དང་།
གྲོས་གཞི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་།དེ་བཞིན་ཕྱོགས་ཁག་གི་སྟོབས་ཤུགས་་་་་་་
བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་འདིའི་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་་་་་
གྱི་སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭ་ཐེངས་དང་པོ་ཡག་པོ་གཉེར་བ་དང་།རང་་་་་་
ལྗོངས་ཀྱི“རིམ་གསུམ”སྲིད་གྲོས་ཨུ་ཡོན་དང་།ས་གནས（གྲོང་་་་་་་་་་་་་་
ཁྱེར）ཁག་གི་སྲིད་གྲོས་ཀྲུའུ་ཞི་སྐུ་གཞོན།གྲོས་གཞི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་་་་་
གི་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན།དེ་བཞིན་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་་་་་་་་་་་་་
གཞུང་། ས་གནས（གྲོང་ཁྱེར）ཨུ་ཨོན་ལྷན་ཁང་།སྲིད་ཧྲུའུ（སྲིད་་་་་་་་་
གཞུང）བཅས་ཀྱི་ལྟ་བཤེར་ཁང་གི་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན།ལྗོངས་་་་་་་་
སྲིད་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་སྐུ་གཞོན་དང་ཆེད་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཁག་དང་་
དེའི་གཞུང་ལས་ཁང་གི་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་བཅས་མི་གྲངས་110
ལ་གཅིག་སྡུད་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲས་ཏེ།སྲིད་གྲོས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་་་་་་་་
ལུགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཤེས་བྱ་གཅིག་སྡུད་སློབ་སྦྱོང་དང་གོ་བ་ལེན་་་་་་
པའི“གཏན་འཁེལ་བྱེད་སྒོ”སྤེལ་ཡོད་ལ།ཕན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་དང་།
བསམ་འཆར་སྤེལ་རེས།ཉམས་མྱོང་མཉམ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི“རང་་་་་་་་་་་་
འདེམས་བྱེད་སྒོ”ཡང་སྤེལ་བར་བརྟེན་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་གྱི་གཞུང་་་
ལུགས་རྨང་གཞི་སྔར་བས་བརྟན་དུ་སོང་བ་དང་།གྲོས་གཞི་འདོན་པ་་་
དང་གཉེར་སྒྲུབ་བྱེད་ནུས་ཤུགས་ཆེར་སོང་ཡོད།
（ལྔ）སྤེལ་རེས་མཉམ་འགུལ་ལ་སྣང་ཆེན་བྱས་ཏེ་གྲོས་གཞི་གཉེར་་
སྒྲུབ་ཀྱི་མཉམ་ཤུགས་ཆགས་པ་བྱས་པ།སྤུན་ཟླའི་ཞིང་ཆེན་དང་གྲོང་་་་
ཁྱེར་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གྲོས་གཞིའི་ལས་ཀའི་ཉམས་མྱོང་བཟང་པོར་སློབ་་་་་་་་
སྦྱོང་དང་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གཞུང་འགོ་ཁྲིད་
ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་གཙོ་གནད་གྲོས་གཞི་སྒྲུབ་སྐུལ་བྱེད་པའི་བྱ་ཐབས་་་་་་་་་་་
འཚོལ་ཞིབ་དང་ཁྱབ་སྤེལ་བཏང་བར་བརྟེན།གཉེར་སྒྲུབ་དོན་འཁྱོལ་་
གྱི་ཕན་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོན་ནས་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་་་་་་་་
འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཁས་ལེན་དང་རྒྱ་ཆེའི་གྲོས་གཞི་འདོན་མཁན་གྱི་གདེང་་་་་་་
འཇོག་བཟང་པོ་ཐོབ་ཡོད།ལྷག་པར་དུ་གཙོ་གནད་གྲོས་གཞི་གཉེར་་་་་
སྒྲུབ་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་པའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་སྐོང་འཚོགས་་་་་་
བྱས་པ་བརྒྱུད། འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དང་ས་གནས（གྲོང་ཁྱེར）དང་རྫོང
（ཆུས）ཁག་ལ་ཟབ་སྐྱོད་ཀྱིས་གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་བྱས་ཚུལ་ཐད་ལ་་་་་་
བརྟག་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱས་པ་དང་།ས་གནས（གྲོང་ཁྱེར）དང་རྫོང
（ཆུས）སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་ལ་མཛུབ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཁོངས་་་
གཏོགས་མཉམ་འགུལ་དང་།སྤྱི་ཡོངས་ལ་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་བར་བརྟེན་
གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ངོས་འཛིན་གཅིག་་་་་
མཐུན་བྱུང་བ་དང་།ཕྱོགས་ཁག་གིས་གྲོས་གཞི་གཉེར་སྒྲུབ་ལས་དོན་་་་
ལ་མཉམ་འཛིན་སྤྱི་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་མཉམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་་་་་་་་
ཡོད།ན་ནིང་སྒྲུབ་སྐུལ་གྲོས་མོལ་དང་སྒྲུབ་སྐུལ་རྗེས་འདེད་ཁྱོན་་་་་་་་་་་་
ཐེངས་15བྱས་པ་དང་།ས་གནས（གྲོང་ཁྱེར）དང་རྫོང（ཆུས）སྲིད་་་་་་
གྲོས་ལ་མཛུབ་ཁྲིད་ཐེངས་24བྱས་ཡོད།
(པར་ངོས་གསུམ་པར་གཟིགས)

སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པ་འཚོགས་ཚུན་གྱི་གྲོས་གཞིའི་ལས་དོན་སྤེལ་ཚུལ་སྐོར་གྱི་

སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་སྙན་སྒྲོན། ——སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཐོག

（2020ལོའི་ཟླ་1ཚེས་6ཉིན）

བློ་བཟང་འགྱུར་མེད།